

Synopse přednášky **LIDÉ NA CESTÁCH**

Téma **MIŠKÁŘI – ZVĚROKLESTIČI**

- miškáři = zvěroklestiči (zvíře se klestí – nikoli kleští) = nunváři = šviháři, kastrace hospodářského zvířectva
- nezbytní pro fungování hospodářství a pro chov zvířectva, ve starším období pro znalost dobytka a léčení také léčebné a veterinární služby
- povolání typické pro vybrané obce východní Moravy (horské oblasti, špatné klimatické a půdní podmínky, zhoršené uplatnění jiných řemesel) – pomezí Valašska a Slovácka – okolí Slavičina, Bojkovic, Komně
- znalosti si přinášeli z vojny, vzorem alpští zvěroklestiči (především Tyrolsko)
- na Moravě největší rozšíření od poloviny 18. století, později ve Štýrském Hradci zvěroklestičská škola
- povolání vynucovalo častý pobyt mimo domov, cesta za prací = miškůvka, dvě miškůvky za rok – delší jarní a kratší podzimní, museli vybírat vhodné termíny
- výdělky zlepšovaly postavení rodin, promítalo v hmotné i duchovní a sociální kultuře (kroj, výbava domácnosti), vedlejší příjmy z podomního obchodu
- docházeli na území ČR, na Slovensko i do Uher, Balkán, Polsko, Německo, Pobaltí, Rusko, rajonizace – vytýčení okruhu působení – soupeření, někdy spory o rajón, dědění rajónů v rámci rodiny
- náročnost cestování, způsoby cestování, nebezpečí na cestách
- vybavení: sajdák, tlumok, nože, břitvy, klamky = svorky, rožek s prachem na desinfekci
- ve 20. století vytlačování veterinární službou, postižení rozpadem monarchie po roce 1918 a bariérami politickými i ekonomickými
- utváření profesních sdružení, spolků, vydávání časopisů, pojišťovna, snaha o prosazení vlastních profesních zájmů, školení, pořádání kurzů
- šviháčtina = mluva miškářů, směs dialektu, prvků z jiných jazyků, profesní mluva
- zánik po II. světové válce

Literatura k dalšímu studiu:

- ☐ **D. BRZOBOHATÝ:** „Zvěroklestiči na Slavičinsku. Slavičín 1998.
- ☐ **J. FOJTŮ:** *Miškáři z Pulčína*. Valašsko 5, 1956, s.106 – 109.
- ☐ **T. HAMRLÍK:** *K dějinám zvěroklestičských spolků*. Museum vivum. Sborník Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 2, 2006, s. 115 – 148.
- ☐ **A. JAŠEK:** „Šviháci“ – „miškářé“ neboli „ludé světoví“ na Bojkovsko-Slavičinsku. Vlastivědný věstník moravský 2, 1947, s. 51-62.